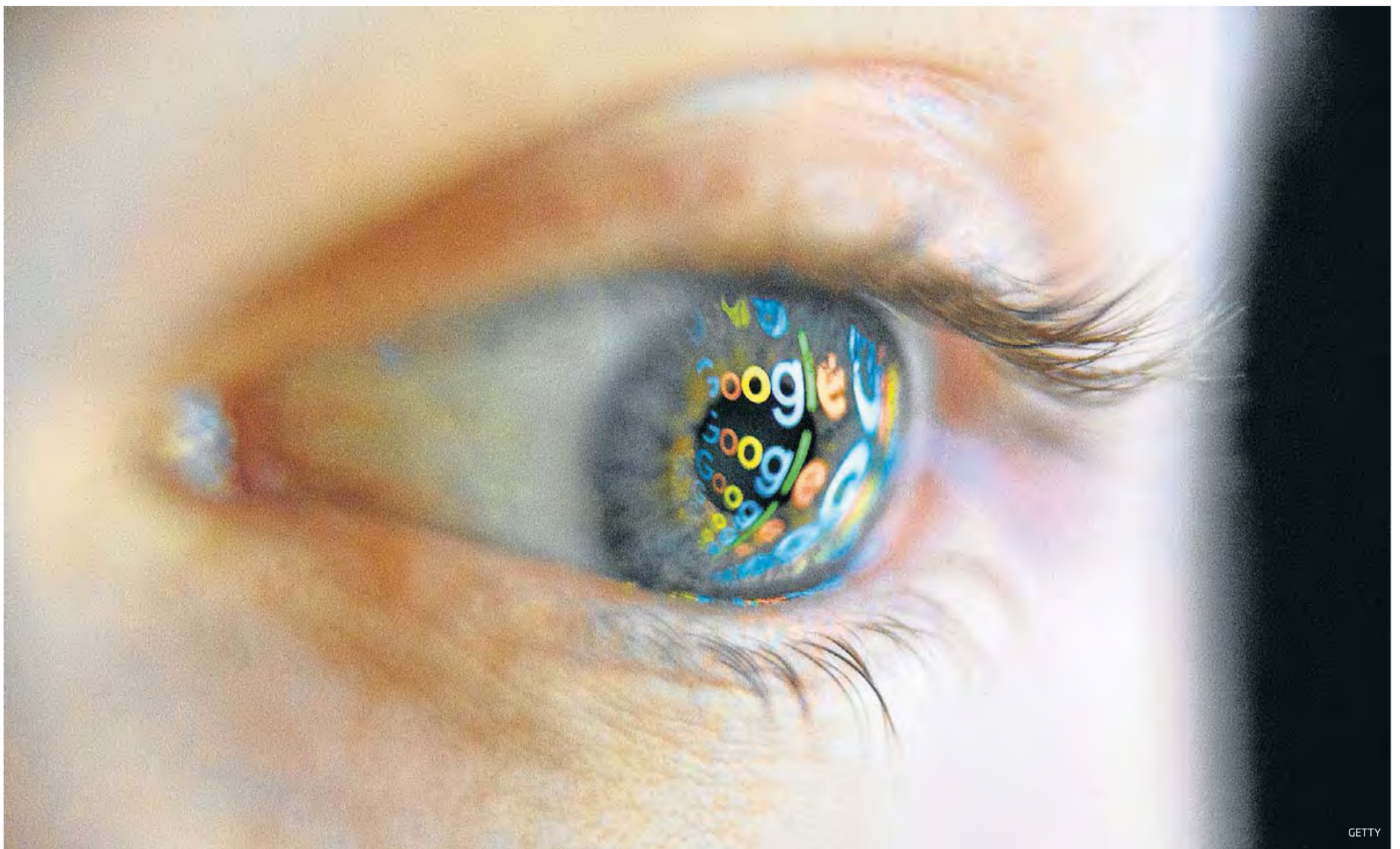

Estils

GETTY

NEREIDA CARRILLO
BARCELONA

¿És possible viure sense Google o Facebook?

Activistes animen a adoptar alternatives als gegants tecnològics i a prendre consciència de la centralització

El soroll de les notificacions del mòbil agafen el relleu de l'alarma del despertador. Facebook ens avisa a qui hem de felicitar, els diaris ens envien l'última hora, i petits sobres gentilesa de Gmail ens indiquen que tenim correus nous. No només el despertar, sinó el nostre dia a dia està lligat a les grans tecnològiques, al que es coneix com a GAFAM, és a dir, Google, Amazon, Facebook, Apple i Microsoft. ¿Us imagineu un despertar diferent? ¿Us imagineu una vida digital al marge d'aquests gegants?

Dir adeu als GAFAM és el que promouen organitzacions al voltant del programari lliure i activistes digitals. Amb l'objectiu de *desgoogleitzar* internet animen a desempallegar-se de les grans tecnològiques. Tota una lluita de Davids contra Goliats. Hi ha alternatives? "N'hi ha, però tenen algunes mancances", confessa Maddalena Falzoni, activista pels drets digitals, fundadora de Xnet i directora de l'empresa Maadix, centrada a facilitar l'ús del programari lliure. Entre el gener i el març del 2017, Google va obtenir més de 5.400 milions de beneficis, i Facebook supera els 2.000 milions d'usuaris al mes. S'hi pot competir? "Són les empreses més valorades del món –asseguren des de Críptica,

una associació que promou la sobirania digital–, així que oferir serveis que tinguin la mateixa estabilitat és complicat. Però hi ha alternatives molt bones".

Vigilància i centralització

En una ucronia històrica, els habitants de la Gàl·lia d'Astèrix i Obèlix del segle XXI es preparen per a un gran festí. En comptes de carn, hi couen una gran G quadricolor, el símbol d'Amazon, una mà amb el polze de desaprovació, una poma podrida i una finestra trencada. És la crida a *desgoogleitzar* que fa Framasoft, una organització francesa sense ànim de lucre que promou el programari i la cultura lliures. Als

Avantatge
El programari lliure permet als usuaris tenir més control de les seves dades

GAFAM els retreuen la seva vigilància, el model de negoci basat en les dades, la falta de privacitat dels usuaris i la centralització. Són crítiques que també fan des de Críptica: "La centralització porta concentració de poder i d'informació, vigilància per part d'aquestes companyies, dels estats i altres entitats poderoses, i també una pèrdua de sobirania dels usuaris, que no poden decidir com volen que sigui la seva vida digital".

Falzoni també ho desaprova: "S'ha de regular a nivell polític i els ciutadans hem de preparar una alternativa". Altres crítiques que se'ls fa a aquests gegants són la censura, un disseny addictiu i la desprotec-

ció dels usuaris. "Google és una entitat tan abstracta –lamenta Falzoni– que no tens a qui dirigir-te per resoldre qualsevol problema". Àlex Hinojo, director d'Amical Wikimedia i activista pel coneixement lliure i els drets digitals, es queixa que "internet és el Far West i aquestes empreses se n'han aprofitat". Sobre Google afegeix: "És un canal que es menja la font, de manera que el contingut te'l dona Google mateix".

Hinojo es passa el dia a internet, fent cerques i contribuint a la Wikipedia. Des de fa unes setmanes ha decidit *desgoogleitzar-se* i, en paraules seves, "menjar sa" també a internet. "El menjar ràpid i fàcil no sempre és el més bo –recorda aquest activista–. Hem de veure quin punt de comoditat estem disposats a sacrificar per una mica de llibertat o de dignitat digital". Hinojo explica el seu procés a Twitter, on fa uns dies va informar que tanca el seu Google Docs. Abans havia tancat LinkedIn i WhatsApp. "El més difícil és fer el pas, la resta és tècnica", afirma el director d'Amical Wikimedia.

Al principi el van frenar la por a no saber si trobaria alternatives per a tots els serveis dels GAFAM i també el fet de perdre espais de comunicació amb gent que només és a les xarxes corporatives. A més d'aquests frens, Falzoni reconeix altres limitacions a les alternatives, com ara que de vegades no són gratuïtes, que és entretingut fer la migració de les

RUTH MARIOT

dades i que sovint són menys intuïtives: “Estem deixant fora tot un sector de persones que estan preocupades per la seva privacitat però que no tenen la possibilitat tècnica o econòmica d’accedir a altres aplicacions”.

Com podem fer el pas?

Malgrat algunes dificultats, des de Críptica aconsellen un canvi de mentalitat per fer el pas. Els avantatges del programari lliure i de moltes eines alternatives, diuen, és que permeten als usuaris tenir el control de les seves dades, a més d’obtenir més descentralització d’internet i més llibertat de pensament. “Et donen tranquil·litat, coherència i llibertat a tu i a la gent del teu voltant”, asseguren. Sobre el seu procés de *desgoogleitzar-se*, Hinojo se sincera: “No sé si hi arribaré del tot, però aniré per aquest camí”. Des de Críptica aconsellen: “Una estratègia per canviar és fer-ho en grups socials existents: la família, el grup d’amics o el de la feina”; així el grup de WhatsApp familiar es pot traslladar a Signal, per exemple. També recomanen repetir el contingut de les xarxes lliures a les corporatives: “Fent això mantens l’enllaç amb qui encara és a les corporatives però oferint-li un recordatori constant i motius per fer el canvi”.

A més d’oblidar-nos de Google, ¿podem aconseguir que Google ens oblidí? El nou reglament europeu de protecció de dades que s’aplicarà a partir del maig inclou el dret a l’oblit, que ja es reconeix a partir d’una sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea del 2014. A través d’un formulari habilitat pel popular cercador, els internautes poden demanar que Google amagui enllaços que puguin perjudicar els seus drets a la privadesa. “El contingut seguirà existint, però no estarà indexat sempre que hi concorrin determinats requisits, com ara que la informació no tingui rellevància”, explica Alejandro Touriño, soci d’Ecija i advocat expert en tecnologia. Des del 2014 i fins al desembre del 2017, des de l’estat espanyol s’ha demanat desindexar més de 169.000 URL, de les quals se n’han retirat un 38%. —

Un grapat d’alternatives a...

● Gmail

El correu electrònic és un dels serveis més utilitzats de Google. L’activista Maddalena Falzoni recomana un servidor propi amb servei de correu: “Si no en tens el control, no tens totes les garanties”. Substitueixen el popular Gmail eines com ProtonMail, RainLoop i Postfix.

● GoogleDocs

L’eina Etherpad permet editar documents col·laborativament en temps real, tot i que alguns reconeixen que no incorpora totes les funcionalitats de Google Docs. Per emmagatzemar arxius al núvol també hi ha alternatives, com ara Next Cloud.

● Twitter

Hi ha opcions més enllà de la xarxa de l’ocellet. Són similars Quitter i Mastodon, amb els avantatges de la descentralització i el programari lliure.

● Facebook

A l’eina de Mark Zuckerberg també li han sortit alternatives, com Hubzilla i Diaspora. En aquests casos, per fer la migració, Hinojo recomana esborrar no només el compte, sinó també fotografies i continguts: “Has d’esborrar la xarxa de coneixement que tenen de tu”.

● Google

Un cercador que no rastreja l’usuari és Duckduckgo. Hinojo, però, reconeix que “s’ha de forçar la cerca perquè sigui en català”, i recomana fer cerques avançades per obtenir més eficàcia.

● Hangout

Una eina alternativa a les videoconferències que ofereixen Hangout i Skype és Jitsi. Es tracta d’una solució de programari lliure que ofereix seguretat, encriptació i anonimat. És fàcil de fer servir, molt intuïtiva.

● Google Maps

Si volem un mapa del món amb llicència oberta, podem triar Open Street Maps. Des de Críptica el recomanen: “Va molt bé per evitar dir-li a Google on anem”.